

Sygn. akt III KRS 67/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania T. B.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 27 maja 2015 r. o odmowie ponownego rozpatrzenia sprawy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 listopada 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W Monitorze Polskim z dnia 21 stycznia 2015 r. pod poz. 100 ogłoszono obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 stycznia 2015 r. o jednym wolnym stanowisku sędziowskim w Sądzie Okręgowym w Szczecinie oraz obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 stycznia 2015 r. o dwóch wolnych stanowiskach sędziowskich w Sądzie Okręgowym w Szczecinie pod poz. 102.

T. B., sędzia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, zgłosił w systemie informatycznym w dniu 8 lutego 2015 r. kandydaturę na stanowisko

sędziowskie ogłoszone w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 102, po czym stwierdził swój błąd, po uzyskaniu informacji, że wolne stanowiska dotyczą wydziału cywilnego. Jako sędzia sędzący w sprawach karnych uznał za właściwsze kandydowanie na stanowisko ogłoszone w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 100. Starał się naprawić błąd przez sprostowanie oczywistej omyłki na podstawie art. 57ac § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: DZ.U. z 2015 r., poz. 133; dalej Prawo o u.s.p.). Na wezwanie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 lutego 2015 r., uzupełnił w dniu 12 lutego 2015 r. brak formalny, zgłaszając kandydaturę „w związku z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 stycznia 2015 r. (M.P. z 2015 r., poz. 100)” i brał udział w postępowaniu w sprawie powołania na to wolne stanowisko. Uzyskał opinię kolegium Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 kwietnia 2015 r. oraz zgromadzenia sędziów Apelacji Szczecińskiej w Szczecinie z dnia 20 kwietnia 2015 r. Postępowanie zakończyło się skierowaniem sprawy do Krajowej Rady Sądownictwa.

W dniu 5 maja 2015 r. Krajowa Rada Sądownictwa powzięła uchwałę nr [...] o zwrocie Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Szczecinie akt postępowania w sprawie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie kandydatury na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2015 r., poz. 100, celem dokonania, zgodnie z art. 58 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 z zm.; dalej „ustawa o KRS”), ponownej oceny wszystkich zgłoszonych kandydatur przez Zgromadzenie Sędziów Apelacji Szczecińskiej w Szczecinie, zgodnie z wypełnionymi przez kandydatów kartami zgłoszenia.

W przekonaniu, że Krajowa Rada Sądownictwa, podejmując uchwałę, nie знаła okoliczności zgłoszenia jego kandydatury, w tym przede wszystkim powodu sprostowania błędu w zakresie pozycji Monitora Polskiego, T.B. w dniu 8 maja 2015 r. złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy o KRS, Krajowa Rada Sądownictwa podjęła w dniu 27 maja 2015 r. uchwałę o odmowie ponownego rozpatrzenia sprawy objętej uchwałą z dnia 5 maja 2015 r. nr [...] w przedmiocie zwrotu akt postępowania dotyczącego powołania kandydatów na jedno wolne stanowisko

sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2015 r., poz. 100, wobec braku podstaw.

T. B. odwołał się od obydwu uchwał, zarzucając naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji R.P. przez nierówne potraktowanie wobec prawa kandydatów na wskazane w uchwale nr [...] stanowisko sędziowskie, art. 179 Konstytucji R.P. przez niesformułowanie wniosku o powołanie na stanowisko sędziowskie w związku z obwieszczeniem w M.P. z 2015 r., poz. 100, art. 57ac § 1 Prawa o u.s.p. przez nieuwzględnienie uzupełnienia braku formalnego zgłoszenia, art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o KRS przez odstępianie od sporządzenia listy rekomendowanych kandydatów, art. 37 ust. 1 ustawy o KRS przez odstępianie od podjęcia uchwały rozstrzygającej w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów zgłoszonych w związku z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 stycznia 2015 roku (M.P. z 2015 roku, poz. 100), art. 57 § 1 Prawa o u.s.p. przez uniemożliwienie mu, mimo spełnienia ustawowych przesłanek, zgłoszenia swojej kandydatury na stanowisko sędziowskie w związku z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 stycznia 2015 r. (M.P. z 2015 roku, poz. 100), art. 33 ust. 1 oraz art. 42 ust. 1, 2 i 3 ustawy o KRS przez podjęcie dwukrotnie uchwał w indywidualnej sprawie bez uzasadnienia i bez wszechstronnego rozważania sprawy, w tym nieuwzględnienie wyjaśnień uczestnika postępowania oraz wspólnego stanowiska Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie i Prezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22 maja 2015 r., a w konsekwencji pominięcie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 33 ust. 2 ustawy o KRS, art. 57ah § 5 Prawa o u.s.p. przez podjęcie uchwały nieprzewidzianej przepisami prawa, a więc niemieszczącej się w kompetencjach Rady, sprowadzającej się do uchylecia opinii kolegium sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 kwietnia 2015 roku oraz opinii zgromadzenia sędziów Apelacji Szczecińskiej w Szczecinie z dnia 20 kwietnia 2015 r. i przekazania sprawy Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, w nieznanym przepisom trybie, do ponownego rozpoznania.

Powołując się na wskazane naruszenia, Sędzia T. B. wniósł o uchylenie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 5 maja 2015 r. nr [...], w sprawie nr [...], celem kontynuowania postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa w

związku z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 stycznia 2015 r. (M.P. z 2015 r., poz. 100).

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego odrzucenie na podstawie art. 398 § 2 i 3 k.p.c., a w razie nieuwzględnienia tego wniosku, o oddalenie odwołania w całości jako pozbawionego uzasadnionych podstaw (art. 398¹⁴ k.p.c.). Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że postępowanie nominacyjne dotyczące powołania kandydatów na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, obwieszczone w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 100, jest w toku. W związku z tym podjęte przez Radę uchwały dotyczą kwestii wpadkowych w postępowaniu nominacyjnym; żądania uzupełnienia materiałów sprawy na podstawie art. 33 ustawy o KRS. Jako takie i jako nierozstrzygające sprawy indywidualnej nie są zaskarżalne. Uczestnicy postępowania mogą zaskarżyć uchwałę, którą Rada podejmie w przedmiocie przedstawienia lub nieprzedstawienia poszczególnych kandydatów Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie.

Rada wskazała, że odmowa ponownego rozpatrzenia sprawy (uchwała nr [...] z dnia 27 maja 2015 r.) była motywowana celowością – w związku z art. 32 ust. 1 i 60 Konstytucji R.P – zwrotu akt osobowych do ponownego zaopiniowania przez kolegium sądu Apelacyjnego w Szczecinie i zgromadzenie sędziów Apelacji Szczecińskiej tylko osób ubiegających się o wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, z pominięciem T. B. i W. J., którzy zgłosili się na stanowiska obwieszczone w Monitorze Polskim z 2015 r., poz. 102. Sędziowie ci nie mogli następnie skutecznie sprostować swoich zgłoszeń, wskazując na obwieszczenie w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 100, ponieważ sprostowania te nie mogły wywołać żadnych skutków, gdy pierwsze zgłoszenia tych kandydatów nie zawierały ani omyłek pisarskich, ani nieprecyzyjnego określenia zgłoszenia. Konieczne było naprawienie tego, że sędzia T. B. był opiniowany na stanowisko obwieszczone w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 100, a nie był opiniowany w postępowaniu nominacyjnym na stanowisko obwieszczone w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 102, do którego prawidłowo się zgłosił. Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, jedynie zwrot akt osobowych do ponownego zaopiniowania przez kolegium sądu Apelacyjnego w Szczecinie i zgromadzenie

sędziów Apelacji Szczecińskiej gwarantuje poszanowanie tych przepisów oraz praw osób ubiegających się o wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie. W konsekwencji T. B. nie jest uczestnikiem postępowania nominacyjnego na wolne stanowisko sędziowskie ogłoszone w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 100, lecz tylko postępowania nominacyjnego dotyczącego powołania kandydatów na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie obwieszczone w Monitorze Polskim (M.P. z 2015 r., poz. 102).

Zdaniem Rady, odwołanie powinno być odrzucone również z tego powodu, że nie zostało wniesione przez uczestnika postępowania. Uchwały były doręczone jedynie w celu informacyjnym; nie zawierały pouczeń o możliwości wniesienia od nich odwołania do Sądu Najwyższego.

Co do istoty Rada wskazała, że nie zostało naruszone prawo odwołującego się do zgłoszenia kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie (art. 57 § 1 Prawa o u.s.p.), ani Rada nie uznała, że skarżący zgłosił się na więcej niż jedno obsadzone stanowisko, lecz jego kandydatura została oceniona w niewłaściwej konfiguracji personalnej. Inne są wyniki poparcia, gdy kandydują trzy osoby na jedno stanowisko sędziowskie i trzy osoby na dwa stanowiska sędziowskie, a inne gdy kandyduje jedna osoba na jedno stanowisko sędziowskie i pięć osób na dwa stanowiska sędziowskie. Z tego względu w ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, nie można było przystąpić do wykonania kompetencji przewidzianych w art. 35 ust. 1 i 2 oraz art. 37 ustawy o KRS bez uprzedniego naprawienia błędów proceduralnych powstałych na wcześniejszym etapie. Tym samym nie można zasadnie twierdzić, że Rada naruszyła art. 33 ust. 1 i art. 42 ust. 1, 2 i 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez podjęcie dwukrotnie uchwał w indywidualnej sprawie bez sporządzenia ich uzasadnienia oraz bez wszechstronnego rozważenia sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 ustawy o KRS podlega rozpoznaniu co do istoty, jako zawarty w odwołaniu wniesionym przez uczestnika postępowania

(osobę, której praw lub obowiązków dotyczyć ma uchwała Rady (por. art. 29 ust. 1 ustawy o KRS) w jego indywidualnej sprawie (art. 42-44 ustawy o KRS). Te cechy odwołania dookreśla treść uchwały Krajowej Rady Sądownictwa jako podjętej w przedmiocie odmowy ponownego rozpatrzenia sprawy, a więc działania przez ten organ na wniosek uczestnika. Przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i przedstawienia Prezydentowi wniosku o nominację ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji i podlega kontroli sądowej w zakresie właściwym tego rodzaju sprawom. *In merito* jednak, Rada - odmawiając ponownego rozpoznania sprawy - nie naruszyła art. 45 ust. 1 ustawy o KRS, który decyzję w tym przedmiocie pozostawia jej uznaniu („*Rada może*”).

Dostrzegając konieczność powściągliwości w zakresie kontroli uchwał Rady podejmowanych w granicach określonej temu organowi swobody, Sąd Najwyższy ograniczył się do rozważenia, że konieczne do podjęcia uchwały o ponownym rozpoznaniu sprawy jest ujawnienie nowych okoliczności. Mimo podobieństwa tej przesłanki do uzasadniającej wznowienie postępowania w postępowaniu administracyjnym, cywilnym lub karnym, nie chodzi o okoliczność konkretną, zastrzeżoną w ustawie jako podstawa wznowienia, i o jej wpływ na uprzednie rozstrzygnięcie (orzeczenie). Taka sytuacja w postępowaniu przed Radą nie występuje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 r., III KRS 42/14, niepubl.). Celem art. 45 ust. 1 ustawy o KRS jest ponowne rozpatrzenie sprawy z pozostawieniem Radzie oceny, czy zachodzi konieczność ponownego rozpatrzenia sprawy ze względu na ujawnienie nowych okoliczności, które uzna za istotne do podjęcia uchwały w tej sprawie.

Choć ustawa nie określa przedmiotu ani charakteru nowej okoliczności, należy stwierdzić, że nie jest nią powołanie się na błąd i sprostowanie w zgłoszeniu na wolne stanowisko sędziowskie wskazania na inne obwieszczenie w Monitorze Polskim. Zgłoszenie kandydatury nie jest oświadczeniem woli, którego ważność lub możliwość uchylenia się od którego, regulowana jest przepisami prawa cywilnego. Przepisy normujące proces nominacyjny na wolne stanowisko sędziowskie są przepisami prawa publicznego, nie mogą być zatem oceniane w kategoriach właściwych prawu prywatnemu, w tym przepisom o składaniu i cofaniu oświadczeń woli (art. 60 i n. k.c.) oraz – konsekwentnie – o wadach oświadczeń woli (art. 82 i n.

k.c.; por. także uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2003 r., III PZP 15/03, OSNP 2004 nr 12, poz. 203 z glosami A. Błaszczkowskiej, Przegląd Sądowy 2005 nr 4 i T. Liszcz, OSP 2005 nr 3, poz. 31). Zasada autonomii woli nie obowiązuje w sferze publicznoprawnej; w tej sferze obowiązuje zasada legalizmu, a skoro prawo stawia wysokie wymagania kandydatom do urzędu sędziego i przewiduje skomplikowaną procedurę dochodzenia do tego urzędu, należy zakładać, że sędzia działa w sposób poważny i dojrzały, a podejmowane przez niego decyzje są przemyślane (por. glosę T. Liszcz do uchwały z dnia 9 grudnia 2003 r., III PZP 15/03).

Błąd co do wolnego miejsca służbowego, na które sędzia zgłosił swoją kandydaturę w postępowaniu nominacyjnym, może być usunięty tylko przez cofnięcie zgłoszenia. Po zgłoszeniu kandydatury na wskazane przez kandydata wolne stanowisko sędziowskie, wskazanie innego miejsca wolnego jest zgłoszeniem nowego wniosku, które może nastąpić dopiero po zakończeniu poprzednio rozpoczętego postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisko sędziowskim (por. art. 57aa Prawa o u.s.p.)

Krajowa Rada Sądownictwa podjęła w dniu 5 maja 2015 r. uchwałę nr [...], o zwrocie Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Szczecinie akt postępowania w sprawie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie kandydatury na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2015 r. pod poz. 100 celem dokonania - zgodnie z art. 58 ustawy o KRS - ponownej oceny wszystkich zgłoszonych kandydatur przez zgromadzenie sędziów Apelacji Szczecińskiej, stosownie do wypełnionych przez kandydatów kart zgłoszenia. Postępowanie nominacyjne dotyczące powołania kandydatów na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Szczecinie obwieszczone w Monitorze Polskim z 2015 r., poz. 100 jest w toku; dopóki ta procedura nie zostanie zakończona, dopóty domaganie się ponownego rozpoznania sprawy jest przedwczesne.

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy oddalił odwołanie, jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS).

